

**Mersin Kent Meydanlarının Peyzaj Mimarlığı Açısından
Değerlendirilmesi****The Evaluation of Mersin City Squares In Terms of Landscape Architecture****Merve TORLAK GÜNERİ¹, Özgür YERLİ¹****Öz**

Bu araştırmada; Mersin Kent Merkezi'nde bulunan 5 adet meydanın kalite sınıflandırması açısından belirlenen 8 değerlendirme kriterine göre puanlanmış ve bu meydanların yer seçimi, donatıları vb. konuları açısından hangi sınıf meydan oldukları belirlenmiştir.

Çalışma sonucunda; Cumhuriyet Meydanı'nın iyi, Mersin İdman Yurdu, Fenerbahçe, BJK 100. Yıl, Galatasaray Meydanlarının çok iyi meydan sınıfına girdiği belirlenmiştir. Dolayısıyla değerlendirilen 5 meydanın yer seçiminde ve tasarımında doğru kararlar verildiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Meydan, Kent, Peyzaj Tasarım, Mersin

Abstract

In this study, 5 squares were selected in Mersin City Center scoring from 8 views in the quality classification category and site selection of these Squares, equipment which class they are challenged in terms of subjects. In the results of working, Cumhuriyet Square good, Mersin İdman Yurdu, Fenerbahçe, BJK 100. Year, Galatasaray Squares very good is in the category.

Therefore, it was found that the correct decisions were made in the selection and design of the 5 squares evaluated.

Keywords: Square, City, Landscape Design, Mersin

1. Giriş

Meydanlar, sosyal, kültürel, siyasal ve ticari amaçlar için kullanılan, kentsel yaşamın geçtiği önemli bir kamusal alanlardır (Vardar, 1990).

Meydanlar geçmişten günümüze her dönemde, toplumlar için önem arz ettiğini görebilmekteyiz. Çünkü insanlar, şehirler gibi meydanlarda buldukları bölgelerin tarihi ya da yaşanmışlıklarını bünyelerinde barındırmaktadırlar. Toplanma, eğlenme, dinleme ve birçok aktiviteyi içinde bulunduran meydanlar Lynch (1960) tarafından kenti simgeleyen beş öğeden biri olarak tanımlanmıştır.

Kentsel kimliğin güçlendirilmesine ilişkin elemanlar konusunda her zaman ortak değerler ve toplumsal bir uzlaşma olduğuna inanan Lynch ilk olarak, "okunabilirlik" (legibility) kavramına odaklanmıştır (Lynch, 1960). Kimlik elemanları, kentsel algılama ve

kent imajının esas belirleyicileridir. Kimlik elemanlarını 5 farklı grupta toplamaktadır; Kent imajının en baskın elemanı olan yollar, kent silüetini ya da bölgeler arası geçişi netleştirilen sınırlar, kentin fiziksel özellikler sergileyen sanayi, konut, ticari vb. bölgeler, meydanlar, kavşaklar gibi yoğun etkinlik merkezleri düğüm noktaları, dikkat çekici obje ya da mekânlar odak noktalarıdır (Bağbaşı, 2010).

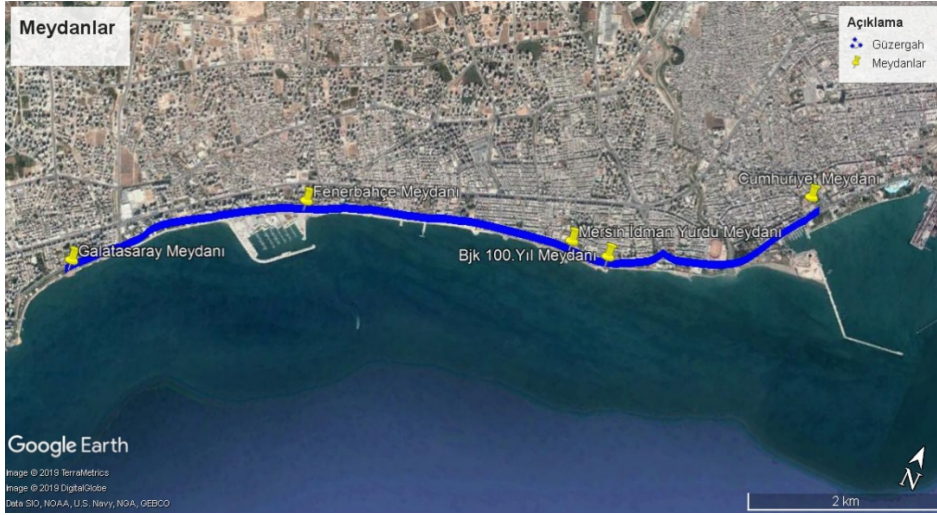
Kaliteli bir kentsel mekân “başarılı” kentsel mekândır. Başarılı kentsel mekânda ise aktivite, uyum zenginliği, estetik ve canlılık vardır. Orada yayalar için sonsuz hareket olanağı vardır ve mevsimlerin değişimi gözlemlenebilir (Elbi, 2009). Lynch (1960)’e göre kentsel mekânsal kaliteyi oluşturan elemanlar; mimari form, ölçek, özgün belirleyiciler (landmark), vistalar, açık alanlar ve yeşil alanlardır.

Relph ve Canter’e göre başarılı kentsel mekânlar üç gerekli elementi kombine etmelidirler: Fiziksel yapı (oluşum); kent görünümü (townscape), geçirgenlik, peyzaj (landscape), kent mobilyası vb.dir. Algılanan deneyim; okunabilirlik, algılanan işlevler, cazibe öğeleri vb.dir. Aktivite: yaya akışı, trafik akışı, davranış örüntüsü vb.dir. Canlılığı (vitality) sağlamak için sokaklarda ve diğer kentsel mekânlardaki olay ve aktiviteler programlanmalıdır. Başarılı kentsel mekânlar aktif bir sokak yaşamına sahip ve kendilerine özgü ritimleri olan mekânlardır (Bucaklı, 1999).

Çalışma için seçilen kent merkezindeki meydanlarda, meydanların çevresinde yer alan mekânların kurgusu, meydanların birbirleriyle olan ilişkileri, meydana niteliksiz işlevlerin yeniden kurgulanması, kullanıcıya yönelik mekânların üretilmesi, meydanın kullanım yoğunluğunun artırılmasına yönelik analiz ve saptamaların yapılması amaçlanmıştır.

2. Materyal ve Yöntem

Çalışma alanı Mersin merkezde bulunan Cumhuriyet Meydanı, Mersin İdman Yurdu Meydanı, Beşiktaş Meydanı, Galatasaray Meydanı ve Fenerbahçe Meydanı’dır (Şekil 1). Mersin merkezinin, kuzeyi ve batısı Toros Dağları, Güneyi ise Akdeniz ile çevrilidir. Çalışmada Mersin’in merkez ilçelerindeki meydanlar seçilmiştir. Seçilen meydanlar Mersin Marina, Atatürk Evi, Taş Bina, Mersin Çarşısı, Soli gibi Mersin için önemli çekim noktalarına ve Adnan Menderes Bulvarı üzerinde bulunan yoğun ulaşım ağına yakındır. Çalışma için seçilen beş meydanın tarihi, fiziki, coğrafi, ekonomik, siyasi ve özellikle sosyal anlamdaki çeşitliliği genel kriterlerini oluşturma adına önem arz etmektedir. Diğer meydanlara ışık tutabilecek ölçütleri bünyesinde barındıran bu alanlar çalışma alanına konu olmuştur.

Şekil 1. Çalışma kapsamında seçilen Mersin Meydanları (Anonim, 2019)

Çalışma için seçilen meydanlar belirlenen 8 değerlendirme kriterine göre puanlanarak; puanlama sonuca göre 4 grup altında toplanmıştır (Çizelge 1). Verilerin toplanması ve değerlendirilmesinde Kaliforniya (Santa Barbara) ve ABD’de bazı kentlerinin rekreasyon planlamasında uygulanan ağırlıklandırılmış ölçütler yönteminden yararlanılmıştır.

Çizelge 1. Mersin Kent Meydanlarının Peyzaj Mimarlığı Açısından Değerlendirilmesinde Kullanılan Kriterler

Değerlendirme Kriteri		Değerlendirmede Kullanılan Özellikler	Puanlama
1	Ulaşım	Birden Fazla Bulvar ya da Cadde ile bağlantılı (0-100 metre uzaklıkta)	3
		Çevresinden 0-15 dakika yoğunlukta toplu taşıma geçmesi	2
		Çevresindeki özel araç park alanı yoğunluğu (200 metre ve sonrası)	1
2	Büyüklik ve Yoğunluk	500 metrekare ve üzeri büyüklükte	3
		250 kişi ve üzeri kapasiteli meydan	2
		Çevresindeki Mimari Unsur sayısı 2 ve altındaysa (0-100 metre)	1
3	Bitki Ögesi	Ağaç ve Ağaççıklar bulunuyorsa	3
		Çalı ve Çalı grupları bulunuyorsa	2
		Yer örtücü ve çim alan barındırıyor	1
4	Su Ögesi	Deniz ya da Nehir bulunuyorsa	3
		Havuz ya da Süs havuzu bulunuyorsa	2
		Çeşme ya da herhangi bir su ögesi varsa	1
5	Kent Mobilyaları	Amfi Tiyatro ya da Heykel varsa	3
		Pergola, Kamelya, Bank, çöp kutusu, vb. kent mobilyaları varsa	2
		Aydınlatma elemanları varsa	1
6	Yeşil Alanlarla Bağlantı	Yeşil Kuşak içindeyse	3
		Yeşil Yol içindeyse	2
		Kent Parkları içindeyse	1
7	Alan Kullanımları	Kamu ve Kültür Alanı yakınıdaysa (0-500 metre)	3
		Ticaret Alanı yakınıdaysa (0-500 metre)	2
		Konut ve Tarım Alanı yakınıdaysa (0-500 metre)	1

8	Görüş Alanı Meydanların ana görüş alanına giren herhangi bir mimari unsur olup olmadığı tespit edilecektir. Güney yönde Akdeniz bulunması etkeni göz önüne alınarak düşünülmüştür. (0-500 metre)	Güney yönü açık meydanlar	3
		Doğu-Batı yönü açık meydanlar	2
		Kuzey yönü açık meydanlar	1

Tüm kriterleri sağlayan bir meydan en yüksek 48 puan alırken, hiçbir yeterlilik gösteremeyen meydan 0 puan almaktadır. Puanlama yöntemine bakılarak 0 ile 48 puan arası dört grup oluşmaktadır. Bunlar; 0-12 puan alan meydanlar zayıf, 13-24 puan alan meydanlar orta, 25-36 puan alan meydanlar iyi, 37-48 puan alan meydanlar ise çok iyi olarak gruplandırılmıştır.

Çizelge 2. Meydanların Temsil Derecesi

Temsil Derecesi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi
Toplam Puan	0-12	13-24	25-36	37-48

2.1. Cumhuriyet Meydanı

Cumhuriyet Meydanı 35 puan almış olup iyi temsil grubuna girmektedir. Cumhuriyet Meydanı doğusunda Silifke Caddesi, güneyinde İsmet İnönü Bulvarı vardır.

Şekil 2. Cumhuriyet Meydanı Genel Görünüşü

Mersin Kent Merkezi üzerinde önemli ve yoğun trafiğe sahip bir güzergâh üzerinde bulunan bu alan toplu taşıma ulaşımı açısından yoğundur. 50 metre güneyinde özel araçlar için otopark alanı bulunmaktadır. Cumhuriyet Meydanı yaklaşık 18.000 m² büyüklüğünde ve en az 500 kişi ve üzeri yoğunluğu barındırabilecek kapasitedir. Kuzeyinde Müze bulunan

meydanda, ağaç, çalı ve yer örtücü grupları, süs havuzu, kent mobilyaları ve yeterince aydınlatma ögesi bulunmaktadır. Müze, çeşitli ticari alanlar ve konut alanlarıyla 0-500 metre yakınlıktadır. Meydanın batı ve güneyi açıkken, kuzey ve doğusu mimari unsurlarla kapalıdır. Cumhuriyet Meydanı denize yaklaşık 200 metre uzaklıkta olup alanda herhangi aktif bir su ögesi bulunmamaktadır. Cumhuriyet Meydanı yeşil alanlarla bağlantı kriteri içinde değerlendirildiğinde; kentin yeşil alan sistemiyle bağlantısı bulunmamaktadır.

Şekil 3. Cumhuriyet Meydanı (Anonim, 2019)

2.2. Mersin İdman Yurdu Meydanı

Mersin İdman Yurdu Meydanı 45 puan almış olup çok iyi temsil grubuna girmektedir. Meydan, sahil bandında bulunan yaklaşık 7 km'lik bağlantılı yeşil alan içinde bulunmaktadır. Kuzeyde Adnan Menderes Bulvarı bulunurken, güney Akdeniz, doğusu ve batısında yeşil alanlar vardır. Adnan Menderes Bulvarı şehir merkezinin sahil yolu niteliğinde, araç ve trafik yoğunluğu fazla olmakla birlikte yol kenarı özel araç park alanı ve toplu taşıma ile erişim işlevi yüksek bir noktadır (Şekil 5).

Şekil 4. Mersin İdman Yurdu Meydanı Genel Görünüm

Adnan Menderes Bulvarı şehir merkezinin sahil yolu niteliğinde, araç ve trafik yoğunluğu fazla olmakla birlikte yol kenarı özel araç park alanı ve toplu taşıma ile erişim işlevi yüksek bir noktadır. Mersin İdman Yurdu 550 metrekaredir. Ağaç, çalı ve yer örtücü grupları bulunmaktadır. Denize 30 metre mesafededir. Kent mobilyaları ve aydınlatma ögesi vardır. Alanlarda heykel ya da Amfi tiyatro yoktur. Mersin'in yeşil alanlarıyla bağlantılı ve kentin yeşil omurgası içindedir. 0-500 metre yakınında kamu ve ticari ve konut alanı mevcuttur. Bütün yönlerde görüşü açıktır.

Şekil 5.Mersin İdman Yurdu Meydanı (Anonim, 2019)

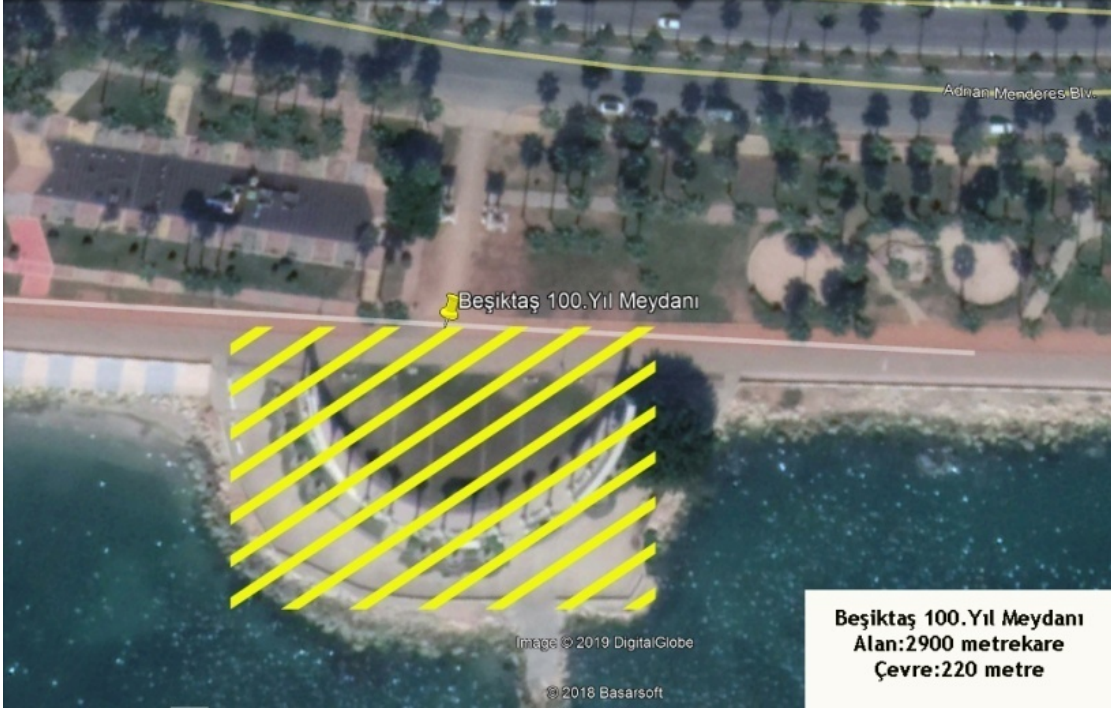
2.3. Beşiktaş Meydanı

Bjk 100.Yıl Meydanı 48 puan almış ve çok iyi temsil grubuna girmektedir. Meydan, sahil bandında bulunan yaklaşık 7 km'lik bağlantılı yeşil alan içinde bulunmaktadır. Kuzeyde Adnan Menderes Bulvarı bulunurken, güney Akdeniz, doğusu ve batısında yeşil alanlar vardır. Adnan Menderes Bulvarı şehir merkezinin sahil yolu niteliğinde, araç ve trafik yoğunluğu fazla olmakla birlikte, yol kenarı özel araç park alanı ve toplu taşıma ile erişim işlevi yüksek bir noktadır.

Şekil 6. Bjk 100.Yıl Meydanı Genel Görünüm

Bjk 100.Yıl Meydanı yaklaşık 2900 m² büyüklüğünde olup, alanda ağaç, çalı ve yer örtücü grupları bulunmaktadır. Denize 30 m uzaklıkta olup, Mersin İdman Yurdu Meydanı'na 400 m. mesafededir. Kent mobilyaları ve aydınlatma ögesi vardır. Alanda Beşiktaş futbol takımını temsil eden kartal heykelleri bulunmaktadır. Mersin'in yeşil alanlarıyla bağlantılı ve kentin yeşil omurgası içindedir. 0-500 metre yakınında kamu ve ticari ve konut alanı mevcuttur. Bütün yönlerde görüşü açıktır.

Şekil 7. Beşiktaş 100. Yıl Meydanı (Anonim, 2019)

2.4. Fenerbahçe Meydanı

Fenerbahçe Meydanları 45 puan almış ve çok iyi temsil grubuna girmektedir. Meydan, sahil bandında bulunan yaklaşık 7 km'lik bağlantılı yeşil alan içinde bulunmaktadır. Kuzeyde Adnan Menderes Bulvarı bulunurken, güney Akdeniz, doğusu ve batısında yeşil alanlar vardır. Adnan Menderes Bulvarı şehir merkezinin sahil yolu niteliğinde, araç ve trafik yoğunluğu fazla olmakla birlikte, yol kenarı özel araç park alanı ve toplu taşıma ile erişim işlevi yüksek bir noktadır.

Şekil 8. Fenerbahçe Meydanı Panoramik Görüntü

Fenerbahçe Meydanı 3300 m² olup Mersin önemli çekim merkezlerinden Marina'ya 400 m. mesafededir. Kent mobilyaları ve aydınlatma ögesi vardır. Mersin'in yeşil alanlarıyla bağlantılı ve kentin yeşil omurgası içindedir. 0-500 metre yakınında kamu ve ticari ve konut alanı mevcuttur. Bütün yönlerde görüşü açıktır.

Şekil 9. Fenerbahçe Meydanı (Anonim, 2019).

2.5. Galatasaray Meydanı

Galatasaray Meydanı 48 puan almış olup çok iyi temsil grubuna girmektedir. Meydan; sahil bandında bulunan yaklaşık 7 km'lik bağlantılı yeşil alan içinde bulunmaktadır. Kuzeyde Adnan Menderes Bulvarı bulunurken, güney Akdeniz, doğusu ve batısında yeşil alanlar vardır.

Şekil 10. Galatasaray Meydanı Genel Görünüm

Adnan Menderes Bulvarı şehir merkezinin sahil yolu niteliğinde araç ve trafik yoğunluğu fazla olmakla birlikte, yol kenarı özel araç park alanı ve toplu taşıma ile erişim işlevi yüksek bir noktadır. Galatasaray Meydanı 10.800 m²'dir. Kent mobilyaları ve aydınlatma ögesi vardır. Mersin'in yeşil alanlarıyla bağlantılı ve kentin yeşil omurgası içindedir. 0-500 metre yakınında kamu ve ticari ve konut alanı mevcuttur. Bütün yönlerde görüşü açıktır.

Şekil 11. Galatasaray Meydanı Genel Görünüm (Anonim, 2019)

3. Bulgular

Değerlendirme kriterleri meydanlara uygulanmıştır. Aşağıda puanlanan 5 meydan kendi başlıkları altında değerlendirilmiştir.

Çizelge 3. Meydanların Değerlendirme Sonucu Aldığı Puan ve Girdiği Temsil Grubu

Meydanlar	Toplam Puanları	Temsil Grubu
Cumhuriyet Meydanı	35	İyi
Mersin İdman Yurdu Meydanı	45	Çok İyi
Bjk 100.Yıl Meydanı	48	Çok İyi
Fenerbahçe Meydanı	45	Çok İyi
Galatasaray Meydanı	48	Çok İyi

Kriterlere göre yapılan değerlendirmenin sonucunda Cumhuriyet Meydanı 35 puan olarak, iyi temsil grubuna girmiştir. Mersin İdman Yurdu Meydanı ve Fenerbahçe Meydanı 45 puan olarak çok iyi temsil grubuna, Bjk 100.Yıl Meydanı ve Galatasaray Meydanı ise 48 yani tam puan olarak çok iyi temsil grubuna girmiştir. Değerlendirmeye giren meydanlarla ilgili olarak; zayıf ya da orta temsil derecesine giren meydan yer almamaktadır.

4. Tartışma

Moughtin (2003), Akdeniz kentlerindeki meydan çokluğunu ve işlevsel devamlılığını, insanların yaşayış biçimlerine, kültürüne ve estetik yargılarına bağlamaktadır.

Mersin Kent Merkezinde seçilen bu meydanlar şehrin sahil yolu aksı üzerinde ve kamusal/ticari/eğlence vb. alanların yoğunlaştığı noktalardadır. Ayrıca tüm kullanıcı modelleri için kolay ulaşabilecekleri alanlar olmakla birlikte, Akdeniz’e 10 ile 500 m uzaklıkta bulunmaları görsel ve işlevsel açıdan doğru planlama örnekleri olduklarını göstermektedir.

Vitruvius (1960) meydanların ne kullanışlı olmayacak kadar küçük ne de düşük nüfus sebebi ile çöl gibi görünmemesi gerektiğini belirtmektedir. Kullanım işlevi açısından Cumhuriyet Meydanı kapasitesi en büyük meydandır. Resmi törenler ve önemli organizasyonların bu meydanda yapılmaktadır. Diğer meydanların ise günlük kullanımlarda halkın ihtiyaçlarını karşılayacak kapasitededir.

Cumhuriyet Meydanı görüş açısı en kapalı meydan olurken, diğer meydanların görüş açıları her yöne açıktır.

Carr, Rivlin, Stone, Francis: “Kentsel mekânlar, ihtiyaca cevap veren, demokratik ve anlamlı olmalıdır. İhtiyaca yanıt veren mekânlar, kullanıcıların ihtiyaçlarına hizmet edebilen ve bu şekilde tasarlanan mekânlardır. Kamusal mekânda en öncelikli ihtiyaçlar rahatlık, dinlenme, aktif/pasif katılım, keşfetme ve insani ihtiyaçlarıdır. Demokratik mekânlar, kullanıcı grupların haklarını korur. Bu haklar, tüm gruplar tarafından kullanılabilir/sahip olunur ve hem hareket etme özgürlüğü hem de geçici iddia ve sahiplik/iyelik için imkân sağlar” demektirler (Carr, 1992). O yüzden kentsel mekânlar, değişen sosyo-ekonomik koşullara ve kentlerin kültürel dokusuna cevap verebilen “yaşayan organizmalar” olarak da kabul edilmektedir (Alexander, 1977).

Çalışma için seçilen meydanlarda kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılayacak kent mobilyaları, su öğeleri, ticari ve kamusal alanlarla bağlantı ve ayrıca Akdeniz ile yeşil kuşak arasında yer almaları meydanların fiziksel şartlarının uygun olduğunu göstermektedir.

5. Sonuç ve Öneriler

Cumhuriyet Meydanı 35 puan alarak iyi temsil grubuna girmiştir. Bu meydan diğer meydanlardan daha büyük daha önemli bir konuma sahip olmasına karşın, bazı değerlendirme kriterlerinden tam puan alamamıştır. Cumhuriyet Meydanı su öğesi bakımından yetersizdir. Alanın deniz ile bağlantısı yoktur. Meydanda bulunan süs

havuzlarının aktif hale gelmesi ve çeşitli yerlerde çeşme, kuru havuz gibi seçenekler eklenmesi ile su ögesinden puanı yükselebilir. Kentin yeşil koridoru olarak tanımlayabileceğimiz sahil aksına çok yakın olmasına rağmen diğer meydanların içinde bulunduğu yeşil kuşak içinde değildir. Meydanda bitki toplulukları bulunmaktadır. Fakat bağlantı ve süreklilik yoktur. Bu kriter için öneri ise; bitki topluluklarını çoğaltarak sahile ve oradan Atatürk Parkı'na bağlaması olacaktır. Akdeniz İlçesi sınırları içindedir. Eksi puan aldığı son kriter görüş alanıdır. Cumhuriyet Meydanı'nın ana görüş alanına giren herhangi bir mimari unsur olup olmadığı tespit edilmiştir ve buna göre kuzey, doğu ve batısı kapalı iken güneyin açık olduğu tespit edilmiştir. Bu kriter için meydanın konumu çevresinde bulunan kamu, ticari ve özel konut alanlarının yoğunluğu itibariyle öneri verilmesi mümkün olmayacaktır. Meydan; belirlenen puan sistemine göre en düşük puan alan meydandır. Fakat genel olarak kriterlerin çoğunu sağlamakta ve iyi bir meydan niteliği taşımaktadır.

Mersin İdman Yurdu Meydanı toplamda 45 puan alarak çok iyi temsil grubuna girmiştir. Meydan neredeyse tüm kriterleri sağlayarak yüksek puan almıştır ancak kent mobilyaları kriterinde değerlendirilen meydan; amfi tiyatro ya da heykel alt kriterinden puan alamamıştır. Mersin İli futbol takımı Mersin İdman Yurdu adı verilen bu meydanın ziyaretçi kullanımını yoğunudur. Meydan Yenişehir İlçesi sınırlarına dâhildir. Konumu ve içinde barındırdığı işlevsel alanlar itibariyle çok yüksek puan almıştır.

Bjk 100.Yıl Meydanı toplamda 48 tam puan alarak çok iyi temsil grubuna girmiştir ve tam puan almıştır. Meydan yarım ay şeklinde yüksekliği 10 metreyi bulan sütunlar bulunmaktadır. Bu sütunlardan bazılarında iklimsel etki nedeniyle kopmalar vardır bunların tamamlanarak görsel açıdan sürekliliğin devam etmesi gerekmektedir. Meydan Yenişehir İlçesi sınırlarına dâhildir. Konumu ve içinde barındırdığı işlevsel alanlar itibariyle tam puan almıştır.

Fenerbahçe Meydanı toplamda 45 puan alarak çok iyi temsil grubuna girmiştir. Meydan neredeyse tüm kriterleri sağlayarak yüksek puan almıştır ancak kent mobilyaları kriterinde değerlendirilen meydan amfi tiyatro ya da heykel alt kriterinden puan alamamıştır. Meydan Yenişehir İlçesi sınırlarına dâhildir. Meydan kentin önemli çekim merkezlerin Mersin Marina'ya çok yakındır. Yakın çevresinde araç ve insan yoğunluğu çok fazladır olduğu için yoğun bir sirkülasyona sahiptir. Yoğun ilgiye sahip bu meydan konumu ve içinde barındırdığı işlevsel alanlar itibariyle çok yüksek puan almıştır.

Galatasaray Meydanı toplamda 48 tam puan alarak çok iyi temsil grubuna girmiştir. Meydan genel olarak bu araştırmada belirlenen tüm kriterleri sağlayarak tam puan almıştır. Mezitli İlçesi sınırları içinde bulunmaktadır. Alan hem büyüklüğü hem de Mersin

Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından sahil aksı üzerinde başlatılan yenileme çalışmalarının 1.etabında yer almaktadır. Yapılan çalışmalarda eksikler tamamlanarak meydan görsel, işlevsel anlamda tatmin edici hale gelmiştir.

Genel olarak değerlendirdiğim 5 meydan görsel kaliteye sahip alanlardır. Ancak etkinin daha da artırılması mümkündür. Bitki, kentsel donatı değerlendirme kriteri başlığı altında; çim alanlarda deniz, tuz, iklimsel etkilerden dolayı meydana gelen açılmaların ara ekim uygulanarak, ağaç, çalı ve bitki gruplarının çoğaltılması ve kullanılan kent mobilyalarında ve aydınlatmalarda renk ve doku değişiklikleri yapılarak görsel etkinin artırılması verilebilecek öneriler arasında bulunmaktadır. Bu öneriler ile meydanların görsel kalitesinin sürekli kalması, korunması ve geliştirilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca bu mekânların dönemsel aktivitelere, etkinliklere ev sahipliği etmesi, kullanım yoğunluğunu artırırken aynı zamanda kullanıcı profiline de değişmesine sebep olacaktır.

Sonuç olarak; Mersin İl Merkez’inde seçilen 5 meydan yeterlilik göstererek çok yüksek puanlar almıştır. Zayıf ya da orta temsil derecesine giren meydan bulunmamakta olup, 1 meydan iyi, 4 meydan çok iyi temsil grubuna girmiştir. Buna göre; Mersin İli meydanları için yapılan bu çalışmada yer seçimi konusunda iyi analizler yapıldığı, belirlenen değerlendirme kriterleri ve alt kriterlerin doğru seçilerek uygun bir yöntem uygulandığı sonucuna varılmıştır.

Çalışma ile ulaşılan bulgular; Mersin halkının meydanlardan faydalanma düzeyini özellikle konut çevresiyle bütünleşmiş yeşil alanlar oluşturmanın önemini ortaya koyarak konut çevresi ve yeşil alanlar açısından Mersin’deki avantajlı ve dezavantajlı alanları işaret etmekte, bu alanların yeşil alanlar yönünden geliştirilmesine yönelik öneriler vermektedir.

1980’lerde “University College London” bünyesinde kurulmuş olan (Bill Hillier ve diğer akademisyenler) iyi işleyen kamu mekânları ilkelerinin; kamu mekânlarının deneysel işlevselliği üzerindeki performanslarında belirgin bir rol oynayan anahtar fiziksel ve mekânsal tasarımın özelliklerini tanımlamışlardır. Araştırmaları başarılı kamu mekânları için iki temel özellik göstermektedir. Bunlar; çevredeki sokaklara kamu mekânından kolay giriş derecesi ve çevredeki sokaklardaki hareket eden insanların yoğunluğudur. Tamamlayıcı bir rol oynamak için birkaç başka öge daha vardır. İyi işleyen kamu mekânları için başlıca şartlar şöyle özetlenmiştir: çevreleyen mekâna iyi erişilebilirliktir, mekânın içinden geçen yaya rotaları, yaya hareketliliğinin yüksek seviyesine yakınlığı, çevredeki kentsel mekâna çok yönlü bakış, aktif mekân kullanıcılarının yakınlığı: perakende ve yiyecek-içecek birimleri, yeterli oturma mekânı ve sokak donatımıdır (İnceoğlu ve Aytuğ, 2009). Bu bağlamda; meydanlarında açık kamu alanlarına gösterebilecek en iyi örnekler olduğunu

düşünürsek, verilen şartlar çalışmadaki değerlendirme kriterlerini ve alt kriterlerini sağlamaktadır.

Bir meydan tasarlanırken, tasarım ilkelerinin ve tasarım elemanlarının özelliklerinin tam olarak kavranması, doğru bir tasarımın ortaya çıkması için gereklidir. Yanlış veya eksik tasarım özelliklerine sahip olarak uygulanabilecek meydan örnekleri, gelecek çalışmalara da yanlış örnek olabileceğinden yapılan tasarımlarda son derecede dikkatli davranmak, tüm meslektaşlarımızın görevidir. Bu araştırma sonucunda elde edilen bilgiler, gelecekte Mersin İli ve Mersin İli meydanları için yapılacak olan çalışmalara katkı sağlayacak, aynı zamanda meydan kavramını işleyecek tüm çalışmalar için altlık ve yol gösterici bir kaynak olacaktır.

Kaynaklar

- Anonim, 2019. Google Earth Görüntüsü, Mersin Şehir Merkezi 2019.
- Alexander, C., Silverstein, M., Ishikawa, S. 1977. A Pattern Language. New York: Oxford University Press.
- Bağbaşı, G. 2010. İstanbul Kent Meydanlarının Peyzaj Mimarlığı İlkeleri Açısından İrdelenmesi: Sultanahmet, Beyazıt, Taksim, Beşiktaş, Ortaköy Meydanı Örneği, İstanbul.
- Bucaklı, Z. 1999. İstanbul Metropolitan Alanının Yeşil Alan Sisteminin Analizi, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, Peyzaj Planlama Programı, İstanbul.
- Carr, S., Francis, M., Rivlin, L.G., Stone, A.M. 1992. Public Space. Cambridge: Cambridge University Press.
- Elbi, N. 2009. Geleneksel Konut Dokusunda Yaşam Kalitesinin İrdelenmesi “Piri Mehmet Paşa Mahallesi (Konya) Örneği”. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, Konya.
- İnceoğlu, M., Aytuğ, A. 2009. Kentsel Mekânda Kalite Kavramı. Megaron, 4(3):131-146,
- Lynch, K. 1960. The Image of the City, the MIT Pres, Cambridge, England.
- Moughtin, C. 1992. Urban Design “Street And Square”, Butterworth Architecture, Oxford.
- Vardar, A. 1990. Meydansız Kentler. Planlama Dergisi, 90 (3-4): 30-42.
- Vitruvius, 1960. The Ten Books of Architecture, Dover Publications, New York, Book V, Chapter 1.